

на въздухъ тъ и образува газъ), и отъ това не оставятъ пепель; а той ся образува по причина че въ растенията има второстъпенни съставни начала, какви то сѫ земисты тѣ вещества, варовиты тѣ съединения и солы тѣ.

Золата по вече то състои изъ металлически вещества къкви то сѫ: калий, натрий, варъ, магнезия и желѣзна окисъ, кои ся намирятъ въ химическо съединение съ сярия тѣ, фосфориц тѣ, соленъ тѣ кислоты, въглекислота та и кремнекислота та.

И тай, за да ся опредѣли никакъ родъ отъ почвѣ тѣ (горният слой на земята тѣ), кой е нуженъ да ся развие туй или онуй растение, необходимо е да ся опредѣлѣтъ не само главни тѣ му съставни начала, нѣ сѫщо така да ся разложи и сама та зола. Золата на житото е съвсѣмъ отлична отъ золѣ тѣ на картофи тѣ; ис'касо да рѣчемъ: сяко растение дава зола, съставътъ на която е отличенъ отъ съставъ тѣ на золѣ тѣ отъ други тѣ растения. Ето защо селско-ступанска та химия е обрѣщала особно внимание върху издирванията на золѣ тѣ, и е опредѣлила не само вещества та, кои влизатъ въ съставътъ и, нѣ и количественно то имъ съдѣржание.

Тряба да забелѣжимъ, че упомянжты тѣ вещества съставътъ не случайна примѣсъ отъ растения, а сѫществени тѣ имъ начала. Тѣчни тѣ издирвания сѫ показали, че кога то на почвѣ тѣ липсва едно или друго изъ вещества та, кое влизя въ съставъ на золѣ тѣ отъ опредѣлено растение, това растение не може да ся развива въ такавъ почвѣ, макаръ бы тя (почвата) да е добра въ сяко друго отношение. Посъяно то, за да даде обилна жетва, ступанинъ тѣ селянинъ тряба предварително да издири почвата химически, и съгласно съ химическій и съставъ да я назначи за сѣяне съ тая или друга съответствующа порода отъ растения та.